samme Sag havde faaet det Indtryk, at Pigerne var lidt for slemme ved Herskaberne. Der er daarlige Herskaber — det er sandt — men der er ogsaa daarlige Piger, og det var et Spørgsmaal, om det ikke var de daarlige Piger, der skaffede de daarlige Herskaber.

Taleren følte sig dog forvisset om, at Tjenestepigeforeningens Formand vilde noget godt, vilde højne Standen, men Pigerne maatte ikke foreskrive Love for Hjemmenes Ordning, det maatte blive Familiens Sag. Hun sympatiserede heller ikke med den Tanke, at Pigerne ikke skulde hente eller ledsage deres Frue eller Frøken hjem ved Nattetid. Pigerne skulde opdrages til at kunne klare sig under alle Forhold og ikke være bange for enhver Mandsperson, de mødte paa Vejen.

(Til den af Fru Fibiger her fremsatte Opfattelse, maa dog vist kunne svares: men Frøkenen da? skal hun opdrages til *ikke* at kunne klare sig i en vanskelig Situation, uden at hun har en Barnepige ved Haanden hele Livet igennem?)

En delvis ny Tanke — som fortjener alvorlig Overvejelse — blev fremsat i dette Foredrag. Ved Omtalen af den Tiltrækning som Fabrikslivet med den dertil hørende Frihed udøvede over de unge Piger blev det paavist, hvorledes Udviklingen viser en Tendens henimod, at Tjenestepigeholdet bliver formindsket, mens derimod Brugen af Koner (vistnok til Halvdags eller Timearbejde) tiltager.

Fabriksarbejderskerne vil da mangen Gang efter en misbrugt Frihed og Ungdom — hvorved de hurtig havner i trange Kaar — af Nødvendigheden blive henvist til det samme Husarbejde, de som Tjenestepiger foragtede.

Endelig gav Fru Fibiger til Slutning den interessante Meddelelse, at hun sidder inde med Tilbud om Midler til Oprettelse af en Industri- og Husholdningsskole for Arbejderstandens Døtre i København — men grundet paa Alder og svigtende Kræfter maatte hun nøjes med at tale og agitere for Sagen, og derefter vente at andre og brugbare Kræfter vilde melde sig for at realisere Tanken.

Det vilde sikkert være i mange Kvinders Interesse, at høre Fru Fibiger give nærmere Oplysninger om, hvorledes en saadan Industri- og Husholdningsskole i Forening kan tænkes ført ud i Virkeligheden.

A. J.

Sportsfesten

til Fordel for Kvindernes Bygning.

Vi morede os dejligt, vi der havde været forsynlige og heldige nok til at skaffe os Billet til Sportsfesten i Søndags i Koncertpalæet.

Allerede i Fredags mældte man „udsolgt".

Kort efter at de kongelige Prinsesser, som gjorde Festen den Ære at møde, havde tage Plads, marscherede hundrede unge Piger ind i Salen. Det var Kvindelig Gymnastikforenings Massehold eller rettere en Sammensætning af mange Hold som med forholdsvis kort Varsel var indøvet til Samarbejde.

Desto mere beundringsværdigt var det at se den Harmoni og Endrægtighed, som prægede hele Troppens Optræden. Tilmed bestaar den af højst uensartede Bestanddele, Medlemmer af alle Livsstillinger saa at sige.

Ved at se de nydelige fælles Armstrækninger hvor de lange Rækker virkede som et harmonisk Legeme, ved at se den taktfaste Marsch og Løb til Bjørnsons Taktsang lo jeg af Glæde. — Ja det var et kønt Syn. Saa kom Springene og mange andre Øvelser. Spring i „Strøm" var det morsomste og tog stærkt Bifald.

Krigsassessor Paul Petersens Forestilling tog ogsaa med Rette livligt Bifald. 50 unge Piger fremførtes i mange nydelige Øvelser. Her var det mest den enkeltes Færdighed, Styrke og Behændighed der maatte beundres og kunde være rent ud forbløffende. Ikke saaledes at forstaa, at der kun var enkelte dygtige, tværtimod; men de skulde helst betragtes hver for sig, som Specialister. Mange af Fællesøvelserne syntes mig lidt for meget *lagt an* paa at være yndige. Meget Arbejde baade ved Musik og andre mere og mindre vellykkede Hjælpemidler var sat ind paa taktfuld og harmonisk Fremtræden. Alt var sikkert gjort i bedste Mening.

De to Gymnastikforestillinger, saa forskelligartede de end var, kunde let have virket trættende paa et saa udsøgt og kræsent Publikum, hvis ikke den energiske og betænksomme Komité havde sat et Par kvikke Numre ind imellem dem.

Fægtning, udført af Damer, var vist noget nyt for adskillige af Tilskuerne ligesom for mig. Men jeg forstaar mig for lidt paa Sagen til at indlade mig nærmere paa dette Numer. Jeg kunde glæde mig over Kraften og Elegancen i de fægtende Damers Bevægelser men ønskede ofte Vejledning til at forstaa dem.

Ubetinget henrivende var Cyclingen.

Seks unge Damer i fordringsløse, smagfulde hvide Dragter, rullede ind paa deres lydløse Hjul. Med en Anstand og Ro, en Ynde og Lethed som var aldeles bedaarende drejede de sig og snoede sig, enkeltvis og i Grupper og tilsidst i Kæde svingende sig rundt *imellem* hinanden, eller med hinanden omarmede. Ingen Kommando lød, kun en let Klang af Fløjmandens Klokke gav de nødvendigste Tegn.

Alt i alt er det Tak værd at denne Fest kom i Stand. Den maa vel have skaffet en god Indtægt til Kvindernes Bygning. Maatte det gode Samarbejde mellem meget forskelligartede Kvinder være et godt Varsel for Fremtidens Arbejde for Kvindernes Sag i Almindelighed og Bygningens Sag i Særdeleshed, da er Skillingerne endda ikke det vigtigste.

„Takten, Takten — — — Den er mer end halve Magten".

Frøken Tres.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

Efter eget Ønske udtræder Frk. Annette Jensen fra i Dag af Bladets Redaktion.

Tjenestepigeforeningen

har udsendt det første Nummer af sine Meddelelser, der bl. a. indeholder Foreningens Love og Program. Bladet udgives for at „vække Interesse for Københavns Tjenestepigeforening" og vi ønsker det dertil alt Held. Paa samme Tid vil vi udtale den Forhaabning, at Bladet tillige vil virke for at højne Standen indefra.

Husbonds Ret.

To Aftener i Dialog

af

Karla Kristensen.

2den Aften.

Ved Kongehoffet.

Brudekammeret, rigt udstyret med prægtigt vævede Tapeter. Den store Himmelseng har røde Fløjels Omhæng og Guldkvaster. I Værelsets ene Hjørne en Niche, dækket af et Forhæng. Ved den modsatte Væg en Løjbænk. Kammeret er svagt oplyst af to Kærter — Luften fuld af Vellugt.

Martha i Brudedragt med Slør og Krone træder ind, fulgt af flere Damer.

Kvindekor (udenfor)

„Saa fører vi Dig i Din Husbonds Favn,
Hil være Dig!
Saa fører vi Dig i Elskovs Navn,
Hil være Dig!
Du vorde lyksalig, mangfoldig og rig,
Hil være Dig!
Alt ondt fra Bruden og Brudgommen vig —
Hil være Jer!

Den gamle Hertuginde:

Naadige Dronning! Sæt Eder her paa Løjbænken, mens vi afføre Eder den tunge Pragt. Ja, saadan en Bryllupsdag er trættende.

Grevinden

(begynder at løsne Marthas Slør). Deri har Hertuginden Ret. Jeg mindes endnu min egen Bryllups — —

Den gamle Hertuginde:

Hvad er det, I gør, Grevinde? Dronningens Krone maa kun løsnes af en Fyrstinde af Blodet. Min Broderdatter, kom Du her. Os to tilkommer det at tage Slør og Krone af.

Den unge Hertuginde:

Men Faster, Grevinden har alt løsnet den.

Den gamle Hertuginde:

Saa maa hun fæste den igen.

Martha:

Kære Hertuginde, er det ikke ligegyldigt, hvem der hjælper?

Den gamle Hertuginde:

Ligegyldigt, Eders Naade! Ligegyldigt! Den hellige Krone! Der kommer Overhofmesterinden — hvad synes I, min Frue, Grevinden har løsnet Dronningens Krone, og nu mener hendes Naade selv, at det er ligegyldigt — — —

Overhofmesterinden:

Gode Himmel! — Kære Grevinde, I maa straks sætte den paa igen.

Grevinden:

Sætte den paa igen? Aldrig er en saadan Fornærmelse bleven budt mig — jeg gør det ikke!

Martha:

Men hvortil alle de Omsvøb? Nu fæster jeg den selv igen. Se saa, Hertuginde, har I nu saa megen Lyst til at tage den af, saa kan I godt øre det.

Overhofmesterinden:

(rædselslagen) Dronningen har selv fæstet Kronen. Nu har jeg tjent tre Dronninger i mit Liv, men aldrig har jeg oplevet dette! Hvad skal vi gøre?

Martha: (fortrydelig)

Er det nu ogsaa galt? I gode Damer er ikke lette at stille tilfreds. Se her har I baade Slør og Krone, saa ved jeg da, der ikke kan blive Strid derom. (Vil række dem det.)

Den gamle Hertuginde:

(viger tilbage) Eders Naade — Eders Naade — dette er uhørt!

Overhofmesterinden:

Aldrig har jeg oplevet sligt!

Grevinden: (spydig)

Skal Dronningen blive ved at holde de hellige Ting i Haanden? Jeg er selvfølgelig for ringe til at skille hende af med dem.

Den gamle Hertuginde:

Bevares — Eders Naade —

Overhofmesterinden:

(paa samme Tid) Tilgiv — Eders Naade — (De tage Kronen og Sløret).

Martha:

Og nu, ædle Damer, beder jeg Eder at skynde Jer. Jer er saa mødig.

(Damerne omringe hende og hjælpe hende med Afklædningen.)

Den gamle Hertuginde:

Hvilket Haar — hvor pragtfuldt!

Overhofmesterinden:

Og hvilken Hals — og Brystet — hvid som Sne er Dronningens Hud. Nu, Eders Naade, I rødmer jo som en ung Mø. Ja, Kongen kan sagtens være glad.

Grevinden:

Jeg mindes min egen Brudenat — hvor var jeg ræd!

Om parlamentarisk Borgerret i Tyskland.

Et Foredrag oplæst af Dr. jur. Anita Augspurg i den politiske Sektion ved den internationale Kvindekongres i London 1899.

Det, jeg kan meddele om Kvindens parlamentariske Borgerret i mit Fædreland er desværre mere af theoretisk end af praktisk Natur. Sagen staar dog ikke helt saa daarligt, som det i Almindelighed antages.

Man maa begynde med at skelne imellem den parlamentariske Borgerret i Kejserdømmet og den, der haves i de enkelte Stater, det vil sige: imellem Rigsdagen og Staternes særlige Repræsentationer. Ordlyden i den tyske Forfatning er saaledes affattet, at den ikke ligefrem forkaster Kvinden som Vælger. Det hedder nemlig: „Alle Tyskere, som har naat 25 Aars Alderen, har Stemmeret". Skøndt Betegnelsen, som her er brugt, strengt taget er mandlig, kan den dog ikke opfattes som kun gældende for Mænd. Denne Form bruges i alle vore Love og Forordninger, endogsaa hvor disse udelukkende tager Sigte paa Kvinder. Den mandlige Betegnelse i vore Love maa altsaa betragtes som indbefattende begge Køn.

Hvis det fastsloges, udelukkende paa Grund af den grammatikalsk mandlige Benævnelse, at vore Valglove kun gælder for mandlige Individer, saa vilde deraf kunne sluttes, at vor Kriminallov ikke kan finde Anvendelse over for kvindelige Forbrydere, lige saa lidt som vore Skattelove vilde kunne gøres gældende over for kvindelige Ejendomsbesiddere.

For upartiske og uafhængige Dommere vilde vi sikkert kunne regne paa, ved en Proces, at faa fastslaaet, at vor Forfatnings Bestemmelser forudsætter Kvindens Stemmeret, saavel som hendes Ret til meget andet, hvorfra hun ikke destomindre stænges ude. — Jeg vil dog ikke tilraade mine Landsmandinder at indlade sig paa en saadan Proces; vore franske og engelske Søstres Erfaringer har belært os om, at det rimeligvis vilde komme til at skorte paa de upartiske og uafhængige Dommere. Over for de juridiske og logiske Argumenter vilde man upaatvivleligt opstille „la raison d'état";*) og Frygten for at afgive et betydningsfuldt Præcedens vilde sikkert i høj Grad paavirke Afgørelsen. Det er især Argumentet om det betydningsfulde Præcedens, der virker lammende paa Kvinder; det afholder dem fra at søge Lovens Afgørelse, og forhindrer dem i med Energi at gøre Fordring paa deres Ret. De indskrænker derfor deres Bestræbelser til Forsøg paa hos deres Køn at vække Bevidstheden om og Længslen efter de Rettigheder, der forholdes dem.

Den offentlige Mening vilde afgjort være paa Mændenes Side, derfor vilde det foreløbigt ikke være klogt at udsætte sig for at ægge disse til Skærpelse af Valglovene, som et Værn mod det andet Køns Indtrængen.

Overfor de mindre Staters Parlamenter eller Landdage stiller Sagen sig noget anderledes. Stemmeretten staar her ofte i Forbindelse med lokale Korporationers Privilegier. Som Følge heraf har mange tyske ejendomsbesiddende Kvinder, ofte uden selv at vide Besked dermed, Ret til at deltage i de respektive Valghandlinger. Det er selvfølgeligt umuligt, i dette korte Foredrag, at gøre Rede for de forenede tyske Staters 25 forskellige, særlige Forfatninger. Jeg vil kun anføre, at den tyske Kvinde ubestrideligt er i Besiddelse af parlamentariske Rettigheder. Det vilde være glædeligt, om man kunde opleve i dette Forhold at se hende ombytte Theori med

*) Statsgrunde.